

Правила щодо зазначення ліцензій Creative Commons та знака авторського права

1. Статті, тези, доповіді, матеріали наукових заходів

1.1. Ці правила стосуються наукових публікацій (стаття, тези, доповіді, матеріали наукових заходів), що створюються в наукових установах НАН України та публікуються у відкритому доступі у наукових періодичних виданнях НАН України та установ НАН України, інших виданнях установ НАН України, з авторами яких укладається ліцензійний договір на використання твору або електронний ліцензійний договір приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу, примірня форма якого затверджується Президією НАН України.

1.2. Зазначення виду ліцензії CC наводиться під текстом першої сторінки наукової публікації у такому вигляді:

1.2.1. *Варіант ліцензії CC BY-NC-ND 4.0*

Для статей українською мовою

© Видавець Інститут ..... НАН України, 202_

Це стаття відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND 4.0

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.uk>

Для статей англійською мовою

© Publisher Institute ..... of the National Academy of Sciences of Ukraine, 202_

This is an Open Access article under the CC BY-NC-ND 4.0 license

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.en>

© Видавець .....(назва видавництва НАН України), 202_

Це стаття відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND 4.0

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.uk>

© Publisher .... (назва видавництва НАН України), 202_

This is an Open Access article under the CC BY-NC-ND 4.0 license

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.en>

1.2.2. *Варіант ліцензії CC BY-ND 4.0*

Для статей українською мовою

© Видавець Інститут ..... НАН України, 202_

Це стаття відкритого доступу за ліцензією CC BY-ND 4.0

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.uk>

Для статей англійською мовою

© Publisher Institute ..... of the National Academy of Sciences of Ukraine, 202_

This is an Open Access article under the CC BY-ND 4.0 license

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.en>

© Видавець .....(назва видавництва НАН України), 202_

Це стаття відкритого доступу за ліцензією CC BY- ND 4.0

(<https://creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0/legalcode.uk>)

© Publisher .... (назва видавництва НАН України), 202_

This is an Open Access article under the CC BY- ND 4.0 license

(<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.en>)

1.2.3. У випадку, зазначеному у п. 7.5.4 Положення про відкриту науку в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 12.06.2024 №350, застосовується вид ліцензії відповідно до зазначеного пункту Положення.

1.2.4. У випадку видання монографій і складених творів (енциклопедій, енциклопедичних словників, періодичних та інших збірників, газет, журналів та інших періодичних видань) зазначення інформації після знака авторського права у примірнику монографії та складеного твору здійснюється відповідно до п. 6.6 Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України.

Рекомендації
з зазначення ліцензій Creative Commons у ліцензійному
договорі на використання твору на умовах відкритого доступу та електронному
ліцензійному договорі приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу

Відповідно до п. 7.5 Положення про відкриту науку в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 12.06.2024 № 350, рекомендується наводити вид ліцензій відкритого доступу у:

- п. 1.3 ліцензійного договору на використання твору на умовах відкритого доступу, та
- п. 3.3 електронного ліцензійного договору приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу,

примірною формою яких наведена у додатках 1, 2 до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами):

у такому вигляді:

Варіант 1. Ліцензія CC BY-NC-ND 4.0

«ліцензія “Із Зазначенням Авторства — Некомерційна — Без Похідних 4.0 Міжнародна” (CC BY-NC-ND 4.0, Attribution — Non Commercial — No Derivatives 4.0 International), що дозволяє відтворювати та розповсюджувати твір, його частини виключно з некомерційною метою із зобов'язанням зазначити автора твору та без права розповсюдження похідних творів».

Текст ліцензії розміщено на сайті Creative Commons:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.uk>

Варіант 2. Ліцензія CC BY-ND 4.0

«ліцензія “Із Зазначенням Авторства — Без Похідних 4.0 Міжнародна” (CC BY-ND 4.0, Attribution — No Derivatives 4.0 International), що дозволяє відтворювати та розповсюджувати твір, його частини з некомерційною та комерційною метою із зобов'язанням зазначити автора твору та без права розповсюдження похідних творів».

Текст ліцензії розміщено на сайті Creative Commons:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0/legalcode.uk>

Варіант 3. Ліцензії CC, які використовують установи НАН України, зазначені у п. 7.5.4 Положення про відкриту науку в НАН України

Рекомендовано зазначити повну та скорочену назву ліцензії CC, основні способи використання твору згідно з ліцензією та навести гіперпосилання на текст ліцензії CC українською мовою на сайті Creative Commons.

**Рекомендації
з використання користувачами наукових публікацій,
які опубліковано або до яких забезпечено інтерактивне надання доступу
за ліцензіями Creative Commons**

1. Дотримання вимог ліцензій відкритого доступу

1.1. Відповідно до ст. 444, 1107, 1108 ЦК України, п. 6.5 Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами), — особа, яка використовує твір на основі ліцензії, зобов'язана дотримуватись визначених суб'єктом авторського права умов, на яких її було видано.

1.2. Користувачі, що використовують наукові публікації (стаття, тези, доповіді, матеріали наукових заходів), опубліковані у періодичних наукових виданнях НАН України та установ НАН України, та інших виданнях установ НАН України, або до яких установами НАН України забезпечено інтерактивне надання доступу, зобов'язані дотримуватись вимог ліцензій Creative Commons (далі — CC), зазначених у цих творах.

2.1. Наукові публікації

До наукових публікацій, опублікованих у періодичних наукових виданнях НАН України та установ НАН України, інших виданнях установ НАН України (далі — твори), забезпечено інтерактивне надання доступу із застосуванням таких ліцензій, від яких визначає видавець — установа НАН України:

а) ліцензія “Із Зазначенням Авторства — Некомерційна — Без Похідних 4.0 Міжнародна” (CC BY-NC-ND 4.0, Attribution — Non Commercial — No Derivatives 4.0 International).

Користувачі:

— мають право відтворювати та розповсюджувати твір, його частини з некомерційною метою; мають право створювати похідні твори для власного використання;

— зобов'язані зазначати автора твору;

— не мають права розповсюджувати похідні твори, здійснювати надання до них інтерактивного доступу, зокрема у мережі Інтернет;

— зобов'язані використовувати твір згідно з іншими вимогами, встановленими ліцензією CC BY-NC-ND 4.0;

б) ліцензія “Із Зазначенням Авторства — Без Похідних 4.0 Міжнародна” (CC BY-ND 4.0, Attribution-NoDerivatives 4.0 International).

Користувачі:

— мають право відтворювати та розповсюджувати твір, його частини з некомерційною та комерційною метою; мають право створювати похідні твори для власного використання;

— зобов'язані зазначати автора твору;

— не мають права розповсюджувати похідні твори, здійснювати надання до них інтерактивного доступу, зокрема у мережі Інтернет;

— зобов'язані використовувати твір згідно з іншими вимогами, встановленими ліцензією CC BY-ND 4.0;

в) установи, наукові журнали, інші періодичні видання, які включені до баз даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, які на момент набрання чинності новою редакцією Законом України «Про авторське право і суміжні права» (01.01.2023) використовували певний вид ліцензії CC щодо наукових публікацій періодичного видання: використовують зазначений вид ліцензії або вид ліцензії, визначений для наукових публікацій п. 7.5 Положення про відкриту науку в НАН України, затвердженого розпорядженням НАН України від 12.06.2024 № 350 (далі – Положення про ВН).

3. Джерела ліцензій відкритого доступу Creative Commons

3.1. Повний текст та основні положення зазначених ліцензій CC українською та англійською мовами наведено на вебсайті Creative Commons.

Наукові статті, тези доповідей, матеріали наукових заходів

Ліцензія CC “Із Зазначенням Авторства — Некомерційна — Без Похідних 4.0 Міжнародна” (CC BY-NC-ND 4.0, Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International):

повний текст: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.uk>

основні положення: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.uk>

Ліцензія CC “Із Зазначенням Авторства — Без Похідних 4.0 Міжнародна” (CC BY-ND 4.0, Attribution-NoDerivatives 4.0 International):

повний текст: <https://creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0/legalcode.uk>

основні положення: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.uk>

4. Посилання користувачів на наукові публікації, які оприлюднено або до яких забезпечено інтерактивне надання доступу за ліцензіями Creative Commons

4.1. Загальні положення

4.1.1. У випадку використання наукових публікацій (далі — твори), які оприлюднено або до яких забезпечено інтерактивне надання доступу за ліцензіями Creative Commons, користувачі зобов'язані здійснювати посилання на ці твори згідно з вимогами таких ліцензій.¹

Недотримання вимог щодо посилання, зокрема зазначення автора (правовласника) твору, призводить до порушення авторського права з цивільно-правовою, адміністративно-правовою, кримінально-правовою відповідальністю за порушення прав інтелектуальної власності.

4.1.2. Користувач повинен враховувати правила використання ліцензій CC: ліцензії CC припиняють дію автоматично, якщо користувач не виконує всі їхні умови. Якщо твір оприлюднено за ліцензією CC, користувач повинен виправити неправильне оформлення посилання або інше порушення умов ліцензії протягом 30 днів після його виявлення, якщо він намагатиметься відновити свої права.

---

¹ Детальніше див. на сайті CC [Recommended practices for attribution - Creative Commons](https://wiki.creativecommons.org/wiki/Recommended_practices_for_attribution). URL: https://wiki.creativecommons.org/wiki/Recommended_practices_for_attribution; [Considerations for licensors and licensees - Creative Commons](https://wiki.creativecommons.org/wiki/Considerations_for_licensors_and_licensees). URL: https://wiki.creativecommons.org/wiki/Considerations_for_licensors_and_licensees#Considerations_for_licensees

4.1.3. У випадку використання твору, який було оприлюднено за ліцензією СС, користувач у посиланні на твір відповідно до вимог ліцензії СС зобов'язаний зазначити інформацію, якщо вона наведена у творі (даних), стосовно:

а) автора(ів) та/або будь-яких інших осіб, які визначені у творі (даних) як такі, що мають бути зазначені;

б) особи, якій належить авторське право;

в) зазначення виду ліцензії СС;

г) гіперпосилання на оригінальний текст.

4.1.4. Відповідно до умов ліцензій СС BY-NC-ND 4.0, СС BY-ND 4.0, зазначених у п. 7.5.2 Положення про ВН, поширення похідних творів не є можливим стосовно наукових публікацій.

4.1.5. Умови ліцензій СС передбачають, що вимоги щодо посилань згідно з п. 4.1.3 цих Рекомендацій можуть бути виконані, зокрема, через надання URI (Uniform Resource Identifier)² або гіперпосилання на ресурс, який містить необхідну інформацію.

4.2. Форма посилань на твори

4.2.1. Форму посилань на твори розрізняють для таких випадків:

(1) Посилання на твір, що містить ліцензію СС, у цитуванні та у списку літератури (переліку посилань) наукової статті.

У цьому випадку застосовують вимоги до оформлення бібліографічного опису джерела відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» або одним зі стилів, прийнятих у міжнародній (національній практиці) — MLA (Modern Language Association) style, Chicago / Turabian style, Harvard style, Springer MathPhys Style тощо.³

Наукові статті

У такому посиланні для наукових статей, як правило, зазначають автора(ів) твору, назву статті, назву журналу, рік видання, номер журналу, сторінки, doi або, якщо doi відсутнє — гіперпосилання на місце знаходження статті.

Тобто, якщо статтю опубліковано за ліцензією СС, вважається, що достатньо у посиланні на статтю вказати doi (гіперпосилання на місце знаходження статті). Інша інформація щодо використання статті за ліцензією СС зазначена безпосередньо у цитованому джерелі.

Приклад:

Brataas, A., van Wees, B., Klein, O., de Loubens, G., & Viret, M. (2020). Spin insulatronics. *Physics Reports*, 885, 1-27. <https://doi.org/10.1016/j.physrep.2020.08.006>

(2) Посилання на твір, що містить ліцензію СС, у разі:

— розповсюдження примірника твору третіми особами необмеженому колу осіб електронною поштою, використання примірника твору як навчальних матеріалів;

² URI є акронімом для Uniform Resource Identifier (Уніфікований Ідентифікатор Ресурсу). URL – це аббревіатура від Uniform Resource Locator. URI є надмножиною URN та URL. Інформацію щодо Uniform Resource Identifier дивись: Uniform Resource Identifier. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Uniform_Resource_Identifier

³ Перелік стилів оформлення бібліографічного опису списку джерел дисертацій, рекомендований МОН України, наведено у п. 11 Вимог до оформлення дисертацій та Додатку 3 до Вимог, затверджених наказом МОН України від 12.01.2017 № 40.

— надання інтерактивного доступу⁴ до примірника твору третіми особами тощо.

Варіант 1.

Практика посилань на твори з ліцензією CC свідчить, що оформлення посилань (якщо інше не вимагають автор твору, видавець або репозиторій) може бути здійснено відповідно до наведеного у п. 4.2.1 (1) цих Рекомендацій з додаванням відомостей про тип ліцензії CC.

Наукові статті

Для видання українською мовою потрібно навести бібліографічний опис статті (тез, даних) відповідно до Варіанту 1 п. 4.2.1 цих Рекомендацій і додати:

Опублікована за ліцензією ..... (назва ліцензії, наприклад CC BY-NC-ND 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.en>)),

що містить гіперпосилання на текст відповідної ліцензії).

Для видання англійською мовою потрібно навести бібліографічний опис статті (тез, даних) відповідно до Варіанту 1 п. 4.2.1 цих Рекомендацій і додати:

Published under the ..... license (наприклад, CC BY-NC-ND 4.0

(<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.en>))

Приклад:

Brataas, A., van Wees, B., Klein, O., de Loubens, G., & Viret, M. (2020). Spin insulatronics. *Physics Reports*, 885, 1-27. <https://doi.org/10.1016/j.physrep.2020.08.006>. Published under the CC BY-NC-ND 4.0 license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.en>)

Варіант 2. Наведення посилання на твір (дані) з застосуванням гіперпосилань щодо елементів посилання.

Вказаний варіант є модифікацією Варіанту 1. Він може бути застосований, якщо цього вимагає автор твору, видавець, репозиторій, архів, інший інформаційний ресурс, де зберігаються твори.

Також цей підхід рекомендований у практиці діяльності деяких університетів у США, ЄС, у рекомендаціях Creative Commons щодо посилань на окремі об'єкти (фотографії, розміщені у мережі Інтернет тощо).

Рекомендується, щоб посилання містило інформацію щодо:

1) **автора твору (даних)** (правовласник, інша особа, визначена в оригіналі твору (даних)). У цьому випадку ім'я автора (назва іншої особи) має містити гіперпосилання на персональну сторінку автора (наприклад, персональна сторінка на сайті установи, де працює автор, ORCID, ResearcherID тощо).

Якщо майнові права належать організації, а інформація про автора відсутня, рекомендується використовувати назву організації.

Якщо автор зазначає особу чи організацію, яку він хотів би згадати (наприклад, організація, яка здійснила фінансування досліджень, або та, де працює автор), слід також

---

⁴ Інтерактивне надання доступу — поширення твору, дослідницьких даних в мережі Інтернет або інших інтерактивних мережах таким чином, щоб користувачі мали змогу отримати доступ до зазначених об'єктів з місця та у час, обрані ними індивідуально (з урахуванням ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» та ст. 8 Договору про авторське право Всесвітньої організації інтелектуальної власності).

зробити посилання на таку організацію. Також, якщо можливо, навести гіперпосилання на сторінку організації.

2) **джерела твору (даних)**. Це може бути здійснено шляхом наведення назви твору (даних) разом з назвою журналу, роком опублікування, номером журналу та гіперпосиланням на оригінал твору (даних).

3) **назва ліцензії CC** з посиланням на текст ліцензії на сайті CC.

Приклад:

["Spin insulatronics. Physics Reports, 885, 1-27 \(2023\)" by Brataas, A., van Wees, B., Klein, O., de Loubens, G., & Viret, M. is licensed under CC BY-NC-ND 4.0](#)

Рекомендації
щодо порядку укладання електронного ліцензійного договору приєднання на
використання твору на умовах відкритого доступу

Крок 1. На початку процедури подання твору в електронній формі для опублікування в науковому періодичному виданні (далі — Видання) через кабінет автора Видання після натиснення кнопки «Подання статті» (Реєстрація тощо) з'являється сторінка такого вигляду, яка містить текст:

Електронний ліцензійний договір приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу у ..... (зазначити назву наукового періодичного видання), що видається .....(зазначити назву видавця — установи НАН України) (навести текст договору з можливістю його читати та прокручувати для читання у віконці)
(викласти текст)   Використання твору у ..... (зазначити назву наукового періодичного видання) здійснюється на підставі Електронного ліцензійного договору приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу між ..... (зазначити назву установи НАН України) (далі — Ліцензіат) та автором твору (далі — Ліцензіар), який укладається шляхом прийняття (акцепту) Ліцензіаром пропозиції Ліцензіата його укласти (оферти).   ☐ Так. Проставляючи позначку перед словом «Так», Ліцензіар приймає (акцептує) пропозицію (оферту) Ліцензіата щодо укладання Електронного ліцензійного договору приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу в .....(зазначити назву наукового періодичного видання та назву видавця — установи НАН України).

Крок 2. Тільки після проставлення позначки особа, яка подає твір для опублікування, може перейти до подальших дій із подання рукопису твору через кабінет автора наукового періодичного видання на його вебресурсі.